



LA SIESTA

M' agrada á l' estiu la *siesta*
pero, vegin qui ho diria...
tota sola no m' agrada...
¡Mes m' agrada en companyia!



¡Gloria al insigne poeta de Catalunya!

ENCARREGUEM á nostres estimats lectors que 's fixin en la següent important allocució que dirigeix

LA COMISSIÓ DEL MONUMENT Á N' EN FREDERICH SOLER

AL PÚBLICH.

Compatricis:

Un deber ineludible 'ns imposa l'amor á la patria: lo de deixar consignat nostre agraïment envers aquells que á enaltirla y honrarla consagraren tota la seva vida. L'inspirat poeta, cultivador incansable de nostra literatura en sas diverses branques, creador del Teatro Catalá, Mestre en Gay Saber, lo més fecundo de nostres dramàtics, que en cent valiosas produccions posá de relleu 'ls gloriosos fets de nostra passada historia y deixá fotografiadas las costums de nostras comarcas, ja baix lo pseudònim popular de *Serafi Pitarra*, ja baix son verdader nom de **FREDERICH SOLER**, es un il·lustre fill de Catalunya, qual memoria exigeix lo compliment d'aquella obligació.

L'Excm. Ajuntament de Barcelona, d'aquesta ciutat ahont vejé la llum lo llorejat poeta, y qual poble evidenciá la seva consternació per la mort de qui tant l'havia enaltit en tots los seus escrits, ha prés la iniciativa d'aixecar un monument á n' en **FREDERICH SOLER** per medi d'una subscripció popular, en lo qual las generacions venideras hi vejin la deguda distinció que meresqué á la present lo ciutadà que á impuls del geni, ab l'estudi per guia y la estimació al seu país per nort, se colocá á un lloch eminent en la historia de las patrias lletres.

Las materials proporcions del monument, poch deuen preocuparnos. Encare que sia modest, ó que ni sisquera sia tal, sino que consisteixi únicament en una simple estàtua colocada demunt d'un pedestal senzill, lo nom que apareixerá incrustat en lo mateix y 'l medi de sufragar l'import de la obra, supliran sobradament la grandiositat de que la construcció puga estar faltada.

Aquesta Comissió, pera cumplir ab l'honros encàrrech que li ha confiat l'Excm. Corporació iniciadora del pensament, espera que tot lo poble catalá, sense distinció de classes, y tots los amants de Catalunya, uns y altres espontáneament, sense necessitat d'excitacions per part nostra, farán que nosaltres, mandataris seus, portem á felís y curt terme la missió que tenim, y aixís Barcelona comptará dintre breu temps, entre sos monuments, ab lo d' en **FREDERICH SOLER**, lo més popular ingeni de nostra moderna literatura regional.

Nos limitem, donchs, á anunciar que queda oberta la subscripció pública que 's reserva comensar l'Excm. Ajuntament pera alsar un monument á la memoria del insigne literat catalá en **FREDERICH**

SOLER Y HUBERT (*Serafi Pitarra*), admetentse en ella donatius desde la cantitat de 25 céntims de pesseta, á fi de que, poguent aixís contribuir totas las classes socials á la obra commemorativa, tingni aqueta 'l caràcter de popular que li es propi; invitant al mateix temps á las empreses teatrals y á tota mena de Societats particulars, pera que, per medi de funcions escénicas que al efecte celebrin, concerts ó altres que estimin conduents, contribuixin al augment de la subscripció, quals fondos se depositaran en lo Banc de Barcelona, fins á la seva definitiva destinació.

Barcelona 27 de Juny de 1896.

Joseph M.^a Nadal, President; Joseph Blanch y Piera, Vice-president; Ramón Rubio, Artur Gallart, Antón Escuder, Valentí Almirall, Joseph Lluís Pellicer, Víctor Balaguer, Angel Guimerá, Eduart Vidal y Valenciano, Conrat Roure, Joseph M.^a Serracera, Ramón Estany, Vocals; Lluís Noguera, Secretari »

Després de la transcrita allocució, enumeradora dels extraordinaris mèrits del poeta mes popular de Catalunya, poca cosa mes podría anyadir LA TOMASA que no hagués expressat ja la Comissió del monument á n' en *Pitarra* y que no sabés sobradament lo públich, que coneix prou lo molt que son privilegiat poeta valia, per haver saborejat diferents vegadas sas preciosas obras.

Per lo tant, nos limitarem á pregar á nostres estimats favoreixedors, los quals nos tenen donadas mostrars en diverses ocasions de sos elevats sentiments artístichs y de son carinyo á tot lo que arreia y creix en nostra hermosa patria, que contribuixin, á la mida de sas forsas, á la realisació d'un obra qu'ha de perpetuar la memoria d'un dels genis mes potents de nostra mare Catalunya.

La Redacció.

A LA MEVA XIGOTA

SONET

Lema.--Escolta.

ESTICH trist, pensatiu, no sé 'l qué 'm passa,
no sossego un moment, tot m' amohina,
fins perdré la salut, porque j' 'm mina
lo mal, y morir jove molt me glassa.
Y al últim es porque t' estimo massa
puig sempre eixa passió cega 'm domina
per lo tan compendrás hermosa nina
que m' ho haig de pendre ab molta mes catxassa.
¡Pero... com! ¡com ho faig! ¡si eixa mania
no 'm deixa reposar de nit ni dia!
¡Mest! ¡si trobar podia un bon remey!
¡qui mes fells que jo? ¡ningú! ¡ni el Rey!
Ah...! ¡si...! ¡ja 'l tinch y ab ell salvo la vida!
Mira noya es aquet: t' enjega á dida.

ANDREUET DELS CONILLS.

PERDIGONADAS

Un xicot dels mes xerrayres
que ha posat Deu á la terra
y que sol doná la lata
á tothom, buscant conversa,
—¿Que tal, có'm vas?—li pregunta

á un amich. Y aquet contesta,
procurant escorre 'l bulto:
—¿Que tal, có'm vaig? Vaig d'pressa!
—Ja no fas veure qu'ets cego
per demanar caritat?

—No, noy; avuy fer de coix
dona mes bons resultats...
al menos, no 'm donan tantas
pessas falsas, com avants.

LLUÍS G. SALVADOR.

À Frederich Soler

(DEVANT DE SA TOMBA)

DEVANT d'aqueix clot de terra
ahont reposan tos despulls,
febrosench lo plor m'aterra,
y banyo 'l lloch que 't soterra
ab llàgrimes de mos ulls.

Aquí la flor boscatana
esparceix son do's perfum,
y 't porta l'aura galana
de la patria catalana
los raigs de preuhada llum.

Tot son tribut te rendeix,
tot renova ta memoria,
y cada jorn molt mes creix
lo llorer que no 's marceix
per coronarte de gloria.

Viurán sempre eternament
las obras que has deixat feitas,
com viurá en mon pensament
lo recort del teu talent,
loh poeta entre 'ls poetes!

Y si es cert que per dissort
jaus en lo lliit sepulcral,
cap catalá 't tèn per mort,
viurás sempre en son recort
y ton nom será immortal.

M. GARDÓ FERRER.

EPÍGRAMA

—Tè un lunar al front, ma filla,
com una mitja pesseta.
—¡Ah! sí...—exclamá la Beneta—
¿en plata ó en calderilla?

SANCH DE CARGOL.

ESCLATS

Diuen que tens un bon cor
y fas sufrirme de veras;
diuen que 'ls ulls tens petits
y mes que 'l Sol m'enlluernan.

La Virtut y la Honra, 's diu
que son dos joyas valiosas.
¡Ara comprench per qué molts
no tenen eixas dos joyas!

F. CARRERAS P.

Tenim lo gust de participar á las societats re-
creativas y á tota classe de centres de poblacions
ahont tinga de celebrar-se festa major, que hem
acabat de confeccionar en nostres tallers, un as-
surtit inmens de artístichs cromos, desde 'ls mes

FESTAS MAJORS

GROMOS NOUS

senzills y econòmichs als mes preciosos y elevats de preu, propis pera

PROGRAMAS, INVITACIONS, TITOLS de SOCI, de FORASTER y de ABONAT, etc., etc.

PREUS INCOMPRENSIBLES

CARNETS DE TOTES CLASSES

LITOGRAFIA BARCELONESA de RAMON ESTANY, 6, Carrer de Sant Ramon, 6

Projecte de lley

Als diputats de l'última fornada

(Aprended flores de mi...)

QUAN jo sigui diputat,
(perque 'l serho no m'espanta)
posaré un projecte en planta
que 'm darà celebritat.

Avuy que tant escasseja
la virtut y la moral,
de tota plaga social
convè ferne una neteja.

Convè que sense tardansa
se giri 'l mon al revés;
y 'l gran projecte meu, es,
comensar per la ensenyansa.

Aquet ram es deficient
montat tal com ara está,
y ab lo meu plan quedarà
reformat completament.

Per incliná 'l home al bé
y dotarlo de candor,
en lloch d'un bon professor,
professora li daré:

Las carreras profitosas
y tants estudis com hi hán
per 'l home, tots s'apendrán
als convents de religiosas.

Las noyas, sense excepció,
perque arrivin á bon port,
professors del sexo fort
cuidarán sa educació
y porque desde petites
sápigán ser recatadas,
serán totes ensenyadas
per 'los castíssims jesuitas.

No vull que pe 'l mon se vegi
cap rastre de la ignorancia,
faré anar desde la infancia
fins als divuyt, al collegi;

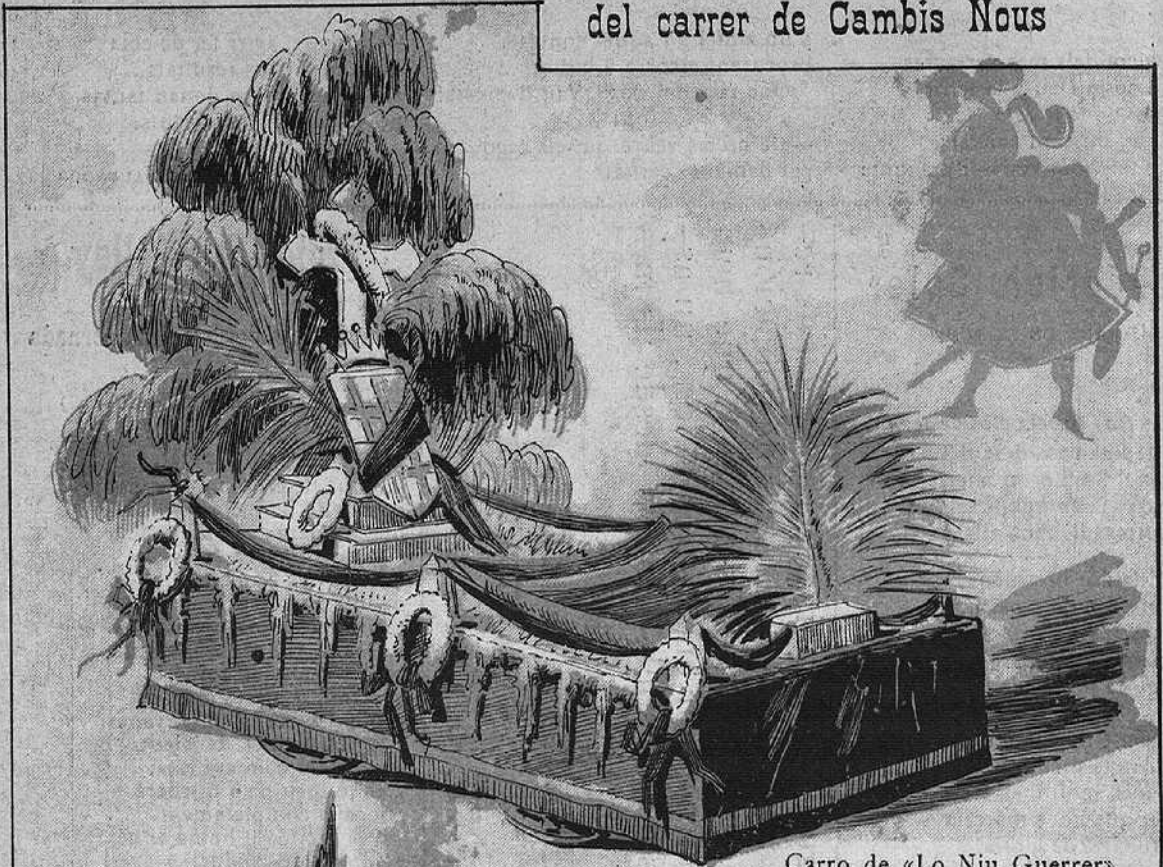
Y ab un xich de sacrifici
per part dels interessats,
obtidré prosperitats
y 's perdrá de mena 'l vici.

Aixís ho faré, no es broma,
resultant que 'l mon aixís
será un etern paradís
sense serp y sense poma,
y ab aquet plan enginyós
la avuy societat sens vida,
caminará decidida
á un pervindre deliciós.

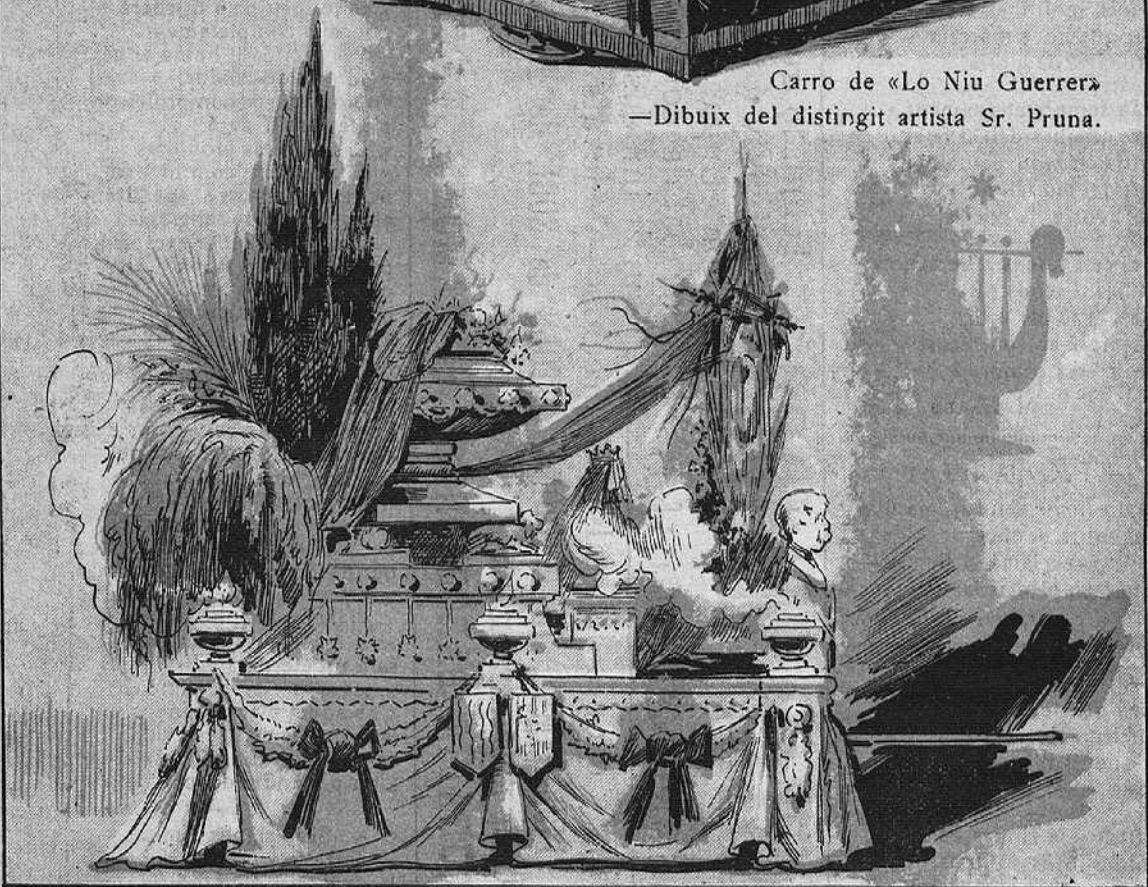
Si jo sigues diputat,
eixa lley proposaría,
y de pas engrandirla
la Casa Maternitat.

PEPITO LLAUNÉ.

Cabalgatas organizadas á fi de recullir fondos pera las víctimas
del carrer de Cambis Nous



Carro de «Lo Niu Guerrer»
—Dibuix del distingit artista Sr. Pruna.



Carro de la Societat Coral «Euterpe de Clavé».

—Dibuix del reputat escenógrafo Sr. Chia.

LA VERBENA GUBANA



L' oncle Sam y 'ls seus acólits
han pres lo saltar per joch.
Pero alerta... perquè a voltas
qui molt salta, cau al foc!

Carasco

Don Baldomero

Hi ha qui assegura que 'l nom influheix poderosament en la conducta de la persona, y jo estich á punt de creureho.

Perque don Baldomero, 'l personatge de qui vaig á ferlos una mica d'història, per motius d'origen, hauria de ser tan bo com son pare, lo qual á pesar de ser comerciant de terrissa no havia trencat may cap plat ni cap olla; y no obstant, pesi á tots los parentius haguts y per haver, don Baldomero, ha sigut, es y será un estrafalari.

Y tot per aquesta influencia misteriosa qu'exerceix lo nom sobre l'individu! Lo nom l'ha induhit á timar al pròxim, sempre que se li ha presentat ocasió, com lo seu va arrastrar á la célebre *doña Baldomera* á fer la estafada del sigle als incauts que enlluernats per uns crescuts interessos, depositavan tota la seva confiança y tots los seus estalvis, en la caixa de la famosa banquera.

Don Baldomero va comensar lo negoci en petita escala, ó mes ben dit, en petit café, porque ell no ha fet may en cap escala los seus negocis, haventlos si realisat en un cafeti de la Ronda de Sant Antoni.

En aquest establiment en va fer de verbas y maduras; pero sempre va ferlas ab salero; donant mostrars d'un ingeni extraordinari.

Una de las argucias de que mes se valgué don Baldomero, consistia en donar als pretendents d'empleo, mitjansant una retribució gens despreciable, cartetas de recomendació pera concejals y altrás personas influents; y com qu'aquestas personas tenen molts amichs als quals no coneixen de nom sisquera, porque 'ls hi surten amichs y mes amichs, per generació espontánea, al agradable olor de l'olla del pressupost, resultava qu'al rebre de mans dels pretendents las cartetas de recomendació de don Baldomero, y al llegir qu'aquet 'ls deya: «*Querido é inolvidable amigo*: Te recomiendo eficazmente al dador, etc.» encare que no 's recordavan de tal amich, pensantse que verdaderament 'ls ho devia ser, prometian als pretendents collocarlos á la major breuetat possible, y per mes que molts cops ho deyan sols pera tréuerse's del devant, s'en havian donat d'altrés, que 'ls pretendents havian alcansat collocació, gracias á las cartetas de don Baldomero.

Lo cafeti de la Ronda de Sant Antoni, va ser prompte un dels mes concurreguts.

'L que desitjava empleo no hi feya falta. L'ano del establiment agraht al nostre personatge, li donava gratis, tarde y vespre, café y puro.

Y aixís van seguir las cosas, fins qu'un pretendent mes viu que 'ls altrés, va descobrir la *martingala*, y don Baldomero 's vejé obligat á canviar de astucia.

Tots vostes haurán llegit mes d'una vegada en los diaris de la localitat, anuncis iguals ó parescuts al següent:

«Trabajo de copia. Toda persona que sepa escribir puede ganarse 7 pesetas diarias, en 4 horas, copiando el trabajo que le proporcionamos. Dirigirse á B. C. listas de correos, incluyendo un sello para la contención.»

Tots aquets anuncis son de don Baldomero.

No cal dir, que las personas desitjosas de guanyar set pessetonas diarias, que 's dirigeixen á B. C., se comptan per milers.

Pero don Baldomero no fa mes qu'agafar los sellos que li envian, y llensa las cartas al foch.

Y 'l que guanya set pessetas cada dia es ell, ab los sellos que reb dels pobres innocents.

Ara, segons sembla, en vista de que 'ls *tarugo* dels sellos ha suferit una important disminució, porque la gent comensa á escamarse, está *trayallant* un negoci mes lucratiu.

Se proposa construir un teatro.

De quin teatro será ell l'empresari.

Pero, empresari sense quartos, que son los únichs que tan diners... porque tot son ganancias.

Encare ignora en quin solar aixecará 'l colissen; pero aixó no importa. Don Baldomero ja ha fet insertar un anunci en lo que demana artistas.

Un manobra sense feyna, se li va presentar l'altra dia.

—Venia per l'anunci del diari—va dirli.

—Es artista vosté?—li preguntá don Baldomero.

—No, senyor, manobra; pero com que m'han llegit alló del periódich, venia per demanarli una plasa d'*incomodador*.

—¿Acomodador voldriau ser? No 'm desagrada.

—Lo que hi ha, senyor empresari, es que no coneix los números.

—Aixó ray. La practica ho supleix tot. Y si alguna vegada no sabeu ahont fer sentar á algú, me 'l collogueu á ull, que quan arriui l'interessat ja 's cuydará de que s'aixequi.

—Molt bé. ¿Y quant cobraré pe 'l meu treball?

—Aixó ja es un altre punt mes delicat. D'acomodadors en tindré de tots preus. ¿De quins voleu ser?

—¿Qui, jo?... Dels que guanyin mes.

—Tot es qüestió del depòsit.

—¿Ah! vol encarregar-me d'un depòsit d'aygua.

—No es aixó. 'S tracta d'un depòsit de diners. ¿Veyeu? Si depositeu cent duros, guanyareu una pesseta diaria; si 'n depositeu dos cents en guanyareu dugas, y aixís, succesivament... tot en la mateixa proporció.

—¿Ay, la mare! Si jo tenia cent duros, no voldria que ningú me 'ls manejes! Ja hauria plantat una carboneria. ¡Vaja alante!

Ahir mateix va presentarse á don Baldomero, un baix d'òpera barata.

—¿Vosté es artista?—va preguntarli 'l futur empresari.

—Per servirlo...
 —Gracias. ¿Y de qué vol cantar?
 —M' estranya la pregunta. Vull cantar de lo que soch.
 —No s' estranyi, *señor mío*; per mi la veu dels que venen es lo de menos. Lo deixaré cantar de tenor, barítono ó baix, segons los tractes. Vosté ja comprén qu' un tenor té mes importància...
 —Jo soch baix...
 —No hi vol dir res que sigui baix ó alt. Si vol cantar de tenor, hi cantarà. Tot es qüestió del depòsit.
 —Deu volguer dir, de la gargamella. ¿Vosté ha descubert algun medicament pera cantar de tenor?
 —No, home, no; s' tracta d' un depòsit de diners. Si deposita mil duros será tenor i lo demés son romansos!
 —¿Qué diu ara? ¡Per mil duros cantaria deu anys de carrerai!
 —Guanyará cinch duros diaris... Miri, si s' contenta ab ser barítono, no mes haura de depositar-ne cinch cents; pero 'l sou será de cinquanta rals.
 —¡Cinch cents duros! ¡Si jo tenia aquesta suma ja fora empresari!
 —Donchs, canti de baix.
 —Aixó es lo que vull.

—Si, senyor, canti de baix, y ab dos cents duros de depòsit n' hi haurá prou. Aixó sí, no cobraré mes qu' un duro diari.

—Cregui que no sé compendre la necessitat d' aquets depòsits.

—¡Ah! son molt útils. Los artistas que 'ls efectuan se miran lo meu negoci ab tant carinyo com si fos cosa propia. Com que per cada gall que fan me retinch una pesseta.—

Lo baix d' ópera, al igual que 'l manobra, va sortir de casa don Baldomero sense haverse pogut entendre ab lo perillós empresari.

Pero, no obstant, quan aquest hagi rebaixat la suma del depòsit, no estranyaria que fés caure en lo parany á mes d' un pobre artista.

Es fácil que la seva trampa li costi alguna pallissa; pero don Baldomero ja está convensut de que en los negocis no tot poden ser beneficis.

També 'l paleta s' exposa á caure d' una bastida, y no deixa per xó 'l seu treball.

Las pallissas de don Baldomero y las caigudas del paleta, son las *gangas* del ofici.

Després de tot, lo nostre personatge obra influït pel seu nom, y no pot esmenar la *plana* á la seva *placeta*.

¡Don Baldomero será sempre un estrafulari!

A. GUASCH TOMBAS.

ANIVERSARI...

4 Juliol de 1895

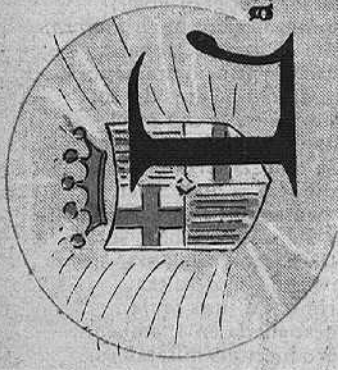
IDISSAPTE farà un any just que la terra catalana plora la pèrdua cruel del rossinyol més cantayre; del autor més popular, de la Musa més galana, del geni més eminent, qu' ha creat la nostra patria!... ¡Dissapte farà un any just qu' al bès de la Mort avara, vá pòndres per sempre un sol de las lletres catalanas; ¡lo gran Frederich Soler! ¡lo gran Serafi Pitarral!... ¡Quan promptie ha passat un any! Sembla ahir, qu' 'l contemplávam extés en son llit de mort, al peu mateix de las taulas, com si encare per morir hagués cercat son cadavre, lo caliu de antichs llorers; lo lloch de glorias passadas, cayent com cauhen 'ls braus demunt del camp de batalla! Sembla ahir, qu' al seu entorn, tot un poble hi desfilava ab lo rostre ado orit y ab los ulls, vessant de llàgrimas! Sembla ahir qu' al contemplar l' inmovil cos de 'n Pitarral jeyent en mitj lo saló

del teatro de sas hassanyas, creguerem veure 'l puntal qu' aquell temple sustentava, y nos sembla que al eixir, aquell cos, d' aquella casa, cauria 'l temple desfet en runas, ¡com cos sens' ánim!

¡Ha caygut?... ¡No! ¡No ha caygut!... ¡Ixqué lo cos de 'n Pitarral d' aquell niu de sos amors, teatre de sas batallas... Fou tret l' autor d' alli dins, com aucell mort, d' una gàbia... y passejat pe 'ls carrers de Barcelona endolada, fou portat «aprop del mar» com en sos cants demanava y en la tomba de 'n Clavé trobá company y posadal... ¡Lo temple!... ¡No, no ha caygut! ¡Lo temple encare s' aguanta!... ¡Mes potser, fora millor qu' avants de treure 'l cadavre, hagués caygut enrunat per servirli de mortall! Lo temple encare está en peu, com una mofa sagnanta al seu excels fundador com una irrisió mitj bárbara, pe 'l geni que va donar tants jorns de gloria á sas taulas!... Lo temple encare está en peu;

mes... ¡convertit per desgracia en un infecte mercat, ó en sentina literaria,... inquisició del bon gust... ¡Gòlgota de la Dramática!... Lo temple encare está en peu mes la «Escena catalana» s' decandeix poch á poch, com arbre faltat de sava. Y si Deu á temps no ajut, ó si 'l que pot, no s' don brasa, tallant de soca y arrel l' eura que s' aferra al arbre, la creació del gran Soler; lo somni hermós de 'n Pitarral; nostra «Escena regional»; nostra «Institució dramática»... ¡Caurán també dins del sot ahont reposa lo seu pare! Aixís, donchs, al recordar de sa mort la feixa infesta, ¡dediquém al gran Soler un pensament y una llàgrima!... Mes planyéu també la sort de la «Escena catalana» convertida en desdixat patrimoni d' una *tayfa*... y encanallada en l' ambient de produccions miserables, escritas sens' altre nort que 'l profit de la buixaca.

M. RIUSEC.



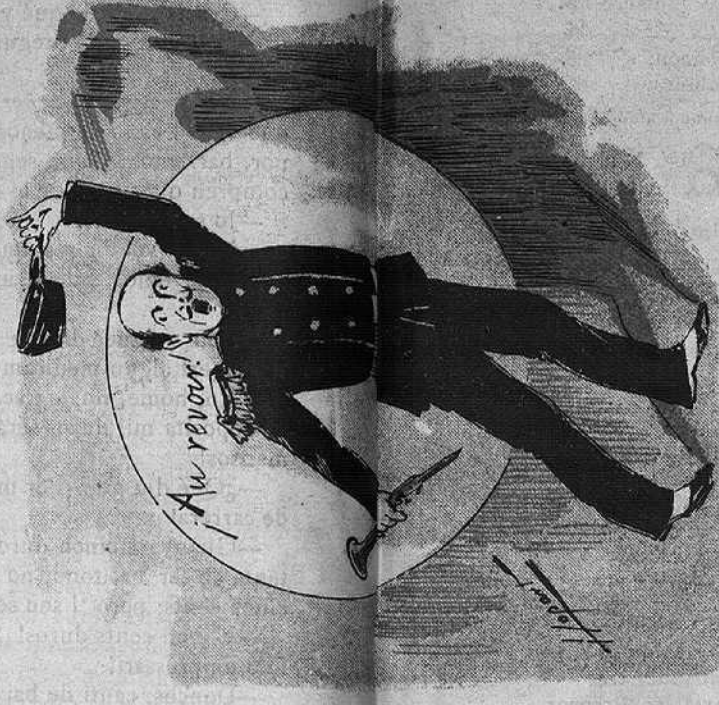
as verbenas municipals



Los nostres concejals, convertits en empresaris, han fet tots 'ls papers de l' auca per lo bon éxit de las funciones de Bellas Arts. Fins l' alcalde s' ha estrenat en las verbenas fent de *saca-sillas* y d' acomodador, com ho feya en altre temps l' lgnaci del Tivoli.



Y no parlém de l' autoritat ab casco ¡May se podían pensar que un municipal arribés al extrém de rebaixarse, servint xocolatas y catèis!



La salvació de l' empresa. Ja ho podém tornar á cridá:—¡Vive la France!!



La veu d' una criatura: — ¡Ara cau! ¡La bombaa! Y vels' hi aquí 'ls efectes d' aquell crit. Tothom sab qu' está per caure ¡¡una BOMBA!!



Efectivament. A poch's passos d' allí, una bomba de paper anava cremantse lentament!

INSERTÉM á continuació la allocució á que 'ns referiam en la primera «campanada» de nostre número anterior, esperant, confiadament, que nostres volguts llegidors, respondran ab gust á la excitació esmentada, á fi de aliviar en lo possible la penosa situació del virtuós sacerdot y eminent poeta D. Jacinto Verdguer:

Homenatge al gran poeta JACINTO VERDAGUER

TOTHOM:

Una volguda gloria de la Patria, un poeta quinas grans creacions han atravesat las fronteres espanyolas, l'eximí autor de la *Atlántida* y *Flors del Calvari*, s trova al present en angüniós estat, com se vege ren també avans, altres genis de nostra literatura.

Abatut, sens altre socós que 'l de sa ploma y aclaparat pel pes de velles obligacions, urgeix ja, que tothom qu' estimi l' Art, tothom que sentí bategar en son ànima el sentiment de lo bell, y en son cor el sentiment de humanitat, respongui al noble projecte que 'ns mou, á la mida de las sevas foras, perque no s complexi una vegada més, lo que apar trista lley dels genis de nostra Patria, que casi be sempre siga per ells la pobresa, el camí de la immortalitat.

Nasut el pensament de millorar sa precaria situació de la joventut de Catalunya, ens tenim per molt favorables al donarlo al públich en representació de tots els elements socials, demanant á tothom que aqueix prech llegeixi, que vinga á concorre á la suscripció oberta pera honrar al preclar poeta Verdguer, ab l' únich fi de retornar á son esperit la pau que tant li manca, preparantli al mateix temps una vellesa reposada, al objecte de que un cop cobertas las pocas necessitats de la seva existencia, per l' impuls dels cors nobles, pugui la seva arpa d' or vibrar serena, y canti desde l' arbre de la poesia, alabansas á Deu.

Jaume Andreu. — Rafael Atché. — Víctor Balaguer. — Joan Bonfill. — Tomás Bretón. — Ramón Casas. — Mariano de Cavia. — Pere Closas. — Ensebi Corominas. — Ramón Codina Langlin. — Manel Cust. — Ramón Estany. — Joseph Feliu y Codina. — Baldomero Galofre. — J. Gine y Partagás. — Emili Junoy. — Manel de Lasarte. — Baldomero Lorenzo (canonge de la Catedral de Jerez de la Frontera). — M. Lorenzo Coria. — Enrich Moragas. — Joan Maragall. — M. Morera y Galicia. — Alfred Pissis. — Melcior de Palau. — J. Ll. Pellicer. — Ramón Pitxot. — J. Roca y Roca. — Rafael Rodríguez Méndez. — J. Roig y Bergadá. — Santiago Russiñol. — Gil Saltor Savall. — J. M. Serrate. — J. Sol y Ortega. — M. Urgell. — Manel Utrillo. — J. M. Vallés y Ribot. — Carlos G. Vidiella.

COMISSIÓ EXECUTIVA: Conrat Roure. — Pere Palau G. de Quijano. — Apeles Mestres. — Leopold Jaumeandreu. — J. Serra Constansó. — F. Dalmases Gil. — Joseph Ximeno Planas. — M. Marinelló. — J. M. Llebaria. — Antón Busquets y Punset. — Lluís Viola Vergés.

Queda oberta la suscripció en los punts següents:

Llibreria de la Rambla dels Estudis, número 12.

» » Rambla del Mitj, » 5.

» » » » » 20.

Carrer Hospital, número 105.

» Botella, » 16.

Litografia Ramón Estany, S. Ramón, » 6.

Redacció Lo Teatro Regional, Cabras, » 13, - 2.

TEATROS

L' excés d' original que 'm tingut d' encabir en lo present número, fá que 'ns vejém impossibilitats de publicar la acostumada revista de teatros setmanal, lo que prometém fer en la próxima setmana.

Esperém, donchs, que 'ns dispensaran nostres apreciats lectors.

A LA MEMORIA DEL GRAN POETA

FREDERICH SOLER

IMAY mes te podrém veure! los ulls un jorn tancares com astre que de sobte apaga 'l resplandor; ge' ds sempre de gloria, la terra abandonares per viure allá hont no nían l' enveja ni l' rencor.

Si breu ton pas va serne per nostra vall de penas, honrosa sou la tasca que 't depará l' desí, per xó 'ls l'orers qu' en vida cullires á mans plenas to i geni va regarlos y ufans varen florir.

Descansa en pau, poeta, en tant que 'l mon admira tos dolls inagotables d' hermo a inspiració; ¡qué hi fá que 'l temps transcorri! las cordas de ta lira farán sentirnos sempre sa do's vibració!

DOLORS RIERA BATLLE



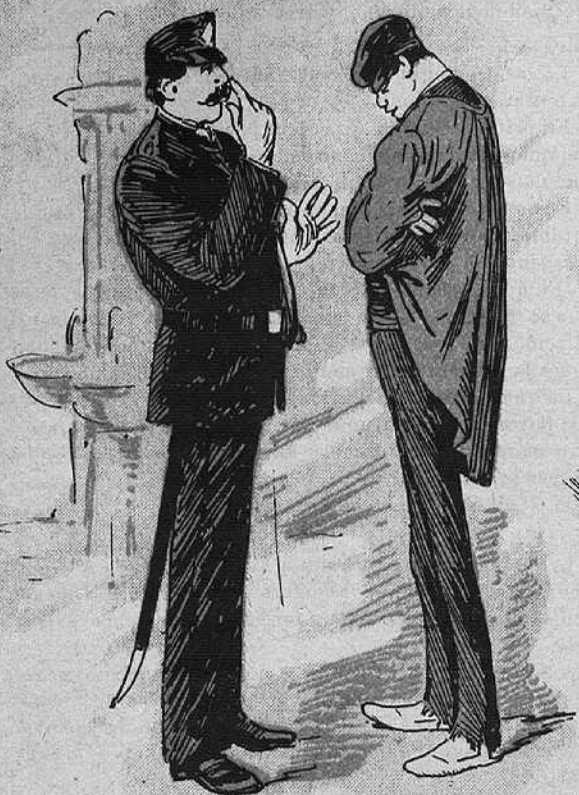
En nom de nostre estimat Director D. Ramón Estany, propietari del edifici de Torelló conegut per *Quadra de la Tela*, doném las gracias á tots los vehins de dita població que acudiren presurosament á extingir lo foc que, amenantant adquirir serias proporcions s' havia propagat en dit edifici, lograntse gracias á la activitat dels mateixos, que desaparequés en poch rato la inminencia del perill.

Ab dit motiu, tenim lo gust de repetir als honrats vehins de Torelló, pe 'ls que no trobem prous alabansas, que 'ns tindran sempre á las sevas ordres per tot quan pugui convenirlos, creyent així correspondre ab menos de lo que 's mereixen, á sas mostrars de carinyo envers nos altres.

«Amor con amor se paga»



LA BRUTICIA DE LAS FONT'S



—Ojo... Pajalarga que tú rondas molt la fuente y me da en la nariz que 'l llautó de las aixetas, te ha-ce goig.

—¡Ca Gutierras! ¡Que 'n vas d' errat! Vinch á visurar aixó de l' aygua, per ferne una ressenya als companys de la Gardunya, quan tú m' hi portis.



—¡Bruta!

—¡Xarxó!

—¡Mala bruixa!

(Y 's clavan la gran pallissa sobres qui omplirá primer lo canti de... porqueria.)



—¡Mirat!.. Rajan de la font granotas en abundancia...

—¡Calla ruch!.. ¿No veus qu' aixís 'l pá... tindrà mes sustancia?



—¡Ay filla! ¡Un tragué rebut de sas mans, 'm faria felis!...

—Mes aviat li faria malbé 'l pedrer, perque no porto aygua ¿sent?... Porto such de totas las porquerias imaginables.

Havem rebut lo cartell del quint Certamen Científich Literari que celebrarà lo Cassino de Granollers lo dia 4 de Septiembre próxim. Figuran en dit cartell vint premis valiosos, haventn'hi dos en metàlich, un de cinquanta y un de cent duros.

Componen lo Jurat, entre altrs personalitats conegudas lo pintor Rusiñol, lo crítich Casellas, l'arquitecte Puig y Cadafalch, lo periodista Maragall y lo argenter Carreras Candi. En vista d'aquest Jurat, casi's pot profetisar que 'ls modernistas hi tindran molt bó.

¡Animarse, donchs, versaires!

Tenim lo cartell a disposició dels nostres llegidors en la Redacció, per si algún vol pendre notas.

Un diputat que's diu Lastres, y que sens dubte devia portar lastre al estómac quan se li va ocorrer la idea, intenta presentar a la aprobació de las Corts, lo projecte de un *Llibre de familia* que en efecte resultaria una cosa curiosa, si Espanya no fos Espanya.

Lo tal *Llibre de familia*, seria a lo que's veu un registre civil supletori, en lo qual cada cap de casa, aniria anotant 'ls naixements, defuncions y demés vicissituds per que passés la seva familia.

Pero... venimnos ab aquestos romansos, en un país que de setze millons d'habitants, ne te onze que no saben llegir ni escriure. En comptes de *Llibres de familia*, si jo fos diputat, presentaria una proposició de ley que digués així:

Article 1. Desd' ara's pagará als mestres ab tota puntualitat.

Article 2. Tot poble de mes de quatre casas, tindrà mestre.

Article 3. La ensenyansa desd' ara es gratuita, obligatoria é imprescindible. Qui no sáiga de llegir y escriure, a Fernando Póo. Y al cap de vint anys de promulgada aquesta ley, allavors parlariam de 'l *libre de familia*.

La vigilia de Sant Pere, morí en la seva torreta de Sarriá, l'antich empresari del teatro Odeón don Jaume Piquet.

Conegudissim era aquet popular escriptor dramátich é inteligent empresari alguns anys enrera, y molts anécdotas de la seva vida passarán a la posteritat escrites en lletres de motillo, no menos qu' algun dels seus molts actes de filantropia.

Cap a sas vellesas, després de realisar una bonica fortuna halagant lo gust del públich, que concurría al seu teatro, va plegar 'l ram, retirantse a Sarriá, ahont la mort l'ha sorprés, després d' una vida dedicada per complert al treball.

(E. P. D.)

Existeix un subjecte, qui, a pesar d' assistirli 'l dret d' usar lo pseudónim que millor li convingui, ja 'ns está fent tres cosas.

Nos referim a un xaradista ó fabricant de trenca-closcas, qu' acostuma enviar los fruyts de la seva inteligencia a *La Publicidad* baix lo pseudónim d' «Un Cómic Retirat».

Y com que 'l nostre revister de teatros, ja fa alguns anys que ve usant lo mateix pseudónim, trobém sumament oportú 'l suplicar a l' esmentat xaradista, que s' abstingui d' usar lo referit nom de guerra que per rahó d' antiguetat quan no delicadesa, correspón de fet a nostre estimat Redactor.

Creyém que 'l citat xaradista's faria igualment célebre y estaria mes en carácter, donadas las sevas aficions, si's titulava «Un Burot Retirat».

¡Quan menos, no amohinaria a ningú!

Lo cas ocoregut ab lo Secretari de l' Arcaldia d'aquesta ciutat, es de punta.

En primer lloch un expedient per suposadas filtracions, del qual lo fulano no'n surt ni bé ni malament. Vull dir que no se sab si filtra ó no filtra.

En segon lloch, un home en perfecte estat de salut que 'l jubilan com a inútil y li donan 'l retiro ab la paga correspondent y proveheixen 'l seu carrech.

¿En qué quedém? Si 'l tal Secretari era culpable de lo que se 'l acusava, al carrer falta gent, sense retiro ni jubilació. Si no era culpable y está bé de salut com sembla, sobra la jubilació, perque ningú pot pendreli la plassa.

La qüestió es que segurament dels pecats dels secretaris, Barcelona n' ha d' anar geperuda. Lo remey es gracios. ¿Un secretari filtra? Donchs au, pubilla, paga dos sous, un per jubilarlo a n' ell y un altre pe 'l seu successor.

¿Y d' aixó 'n diuen economies?

L' abolició de la esclavitud a Espanya, data ja d' algún temps. Però's veu que 'l comerç de carn humana encare continúa, si bé amagat baix formas mes ó menos patrióticas.

A propòsit d' aixó, sols farém notar lo monstruós negoci que sota la capa de enganxar voluntaris pera Cuba, s' está explotant actualment en la segona capital d' Espanya.

No hi ha mes que llegir las planas d' anuncis d' alguns diaris.

Tot son oferiments de l' oro y 'l moro per cassar babaus y enviarlos a remats a la manigua.

Fins no faltan empresas qu' ofereixen cinch duros ó mas, a tots 'ls que 'ls hi portin un bé pe 'l matadero. ¡Calculin quantas infamias durán a cap 'ls agents per cassar cinch manxegos!

Fins hi ha empresa que ademés te 'l cinisme d' encaressar sos anuncis ab un

¡¡ Viva España!!

colossal, com si treballés per la vitalitat d' Espanya, qui ab arts de negrero, se li emporta 'ls fills.

Lo mes curiós del cas, es que segons sembla, aquesta trata de blancs, está autorizada per las lleys.

¡¡Quina barra!

Llegim en un periódich qu' havent preguntat un periodista al Sr. Cánovas, quin remey hi havia per arreglar la qüestió de Cuba, contestá 'l president del Gubern.

—No'n quedan mes que dos. O abandonar la Isla ó sostenir la guerra, mal que s' enfonzi la Espanya.

Y afegí 'l Monstruo:—Avanta d' autorisar lo primer, 'm pegaré un tiro.—

A lo qual tots 'ls espanyols en pes, poden respondre: Y avants de consentir lo segon, 'ns lo pegarém nosaltres...

O li pegarém a vosté per surtirne mes barato.

Encare qu' ab fonaments molt problemátichs, corren rumors ja fa dias de una possible aliansa d' Espanya ab Fransa y Russia. Fins's diu que l' anada de la esquadra francesa a la Coruña y la vinguda de la banda militar de Montpeller a Barcelona, están en relació directa ab 'ls indicats rumors.

No cal dir que celebrariam ab tota l'ànima, que una aliansa tan natural com la d'Espanya y Fransa, aliansa qu' aconsellan al mateix temps la historia, las afinitats de rassa, y la mútua conveniencia, 's portés a cap.

Es mes, creyém aquesta aliansa tan convenient a nostra nació, que per nosaltres es realment qüestió de mort ó vida.

Y tota Espanya será sens dupte de la mateixa opinió, excepte aquell *Mónstruo* il·lus, que no veu mes solucions qu' arruinar 'l país ó pegarse un tiro.

A propòsit de la vinguda de la banda francesa de Montpeller, ha sigut necessari acudir a las autoritats militars perque proporcionessin soldats mes ó menos coneixedors del francès, a fi de que servissin d' intérpretes.

De passada algú ha fet recordar que 'ls *Xanxes* del municipi també podian servir pera 'l cas, tota vegada qu' allavors de la Exposició, lo Marqués de *marras*, 'ls feu aprendre la llengua de Corneille. Pero al anarho a posar en planta s' ha trobat que no 'n sabian ni un borrall.

Es lo que 'ls *Xanxes* dirán, pobre gent:

—Es muy cert que vam aprendre a *decir algo* en francès.

Pró... hablando ya en dos *lenguatxes* ¿quién se acuerda del tercer?

En lo successiu, quan algú referintse a una segona persona, vulgui indicar que sos dits ó fets son oportuns, podrà dir: —Noy, bramas a temps; com l' *ase de Vilanova*.

En efecte, l' *ase vilanovés* en vuyt dias s'ha fet célebre.

Tenia lo quadrúpede en qüestió, son estable al costat del teatro. Y a lo millor de la representació diu que 's posava a bramar ab tal oportunitat, que 'ls seus brams podian molt bé intercalarse en lo diàlech. Representantse *Mar y Cel* quan Said exclama:

Que parlí algú...

l' *ase* mes amament que 'ls cómicis prenía la paraula y parlava ell.

En *El Túnel* 's posava a bramar poch avants de que un dels actors exclamés:

La xanx se 'm glassa al sentir aquesta veu

a lo qual responia un altre actor:

Eixa es la veu de ton pare

ab qual *quid pro quo*, no cal dir que 'l públich s' esqueixava de riure.

Aquestas anécdotas de qual certitut se 'n pot respondre, farán sens dupte que l' *ase de Vilanova*, passi a la posteritat, com prototipo dels *solipedos* oportuns.

Ab verdadera satisfacció manifestém que la allocució pera arbitrar rebursos pera lo monument a n' en *Pilarra*, que en altre lloch del present número insertém, ha produhit son efecte, ja que lo eminent actor Sr. Mario disposa pera la nit del pròxim dissapte 4 del corrent, fetxa del aniversari de la mort del eminent poeta, una extraordinaria funció, destinant una part dels productes que 's logrin, pera lo dit monument.

Dita funció sabem que estarà composta de la preciosa producció de Campoamor, *Cuerdos y Locos*, molts anys há no representada, coronació del busto de Soler y lectura de poesias, per lo que serán invitats notables actors catalans y que tinguin sa residencia en nostra capital.

També sabem que las empreses *Novelats*, *Tivoli* y *Gran-via* tenen en preparació funcions extraor-

dinarias pera 'l mateix objecte del que ha dat la iniciativa lo notable actor Sr. Mario.

Com nosaltres formém part de la Comissió executiva, en nom particular y de la mateixa, doném las gracias mes expressivas a tots, desitjant vivament que las funcions en projecte donguin brillants resultats a fi de que prompté pugui ser un fet la erecció del monument.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 26 de Juny últim)

1. Joan Bta. Negre: No m'agrada prou. — 2. Joaquim Molins: Id. — 3. P. de Reus: No va. — 4. Tronera Retirat: Està bé. — 5. Andreuher dels Conells: Id. — 6. B. Lognemann: Es dolent. — 7. Pere Salom: No serveix. — 8. Carlos G. d' Alfonso: Id. — 9. Gil: Id. — 10. Jabosella: Id. — 11. Rapevi: La idea, bé; pero la versificació es molt defectuosa. — 12. R. T.: Anira. — 13. Gonnella poètic: L' acudit del tiro, m'agrada, pero 'm sembla que l' hi llegit en altre lloch. — 14. Joseph Gorina Roca: Ho publicarem. — 15. Nitu de Tarragona: Id. — 16. Paco Tabellas: No 'm fan lo pés. — 17. Barrabám III de Vilafranca: Están mal comptadas las sílabas de la solució. — 18. Pepet Quequerequech: Massa senzill. — 19. Pepet dels Gustos: Id. — 20. Joan Boada 'l de la Bota: Id. — 21. P. Perico Nasdemid: Publicarem los epigramas. — 22. S. Amolap: Anirà la «baldusa», la «creu» y «Catalanisme». — 23. Joan de la Son: No 'l puch servir. — 24. Lluís G. Salvador: Molt bé. — 25. P. G. (á) Tenorio: Publicarem la tarjeta. — 26. Amadeo Punsoda: No resulta prou, donat lo seu objecte. — 27. A. N. S.: Son defectuosos. — 28. Pere Almacells: Està bé. — 29. Un aprenent de Falset: Id. — 30. Joan Rocavert: Insertarem lo trenca-caps. — 31. Rafel Homedes: ¡Al cove! — 32. Joseph Reig Enseñat: Id. — 33. J. Robert P.: Id. — 34. Enrich Bosch Viola: Està millor que las anteriors; pero no es publicable. Prefereixo travalls festius. — 35. P. Vallespinós: No està prou bé. — 36. Un Sabadellench fora del mon: Anirà 'l gergolich. — 37. Felió de Vilafranca: «Mes ay!» no pot anar ni ab curriolas. — 38. Olimac Seviv: Tot lo que diu es una gran veritat, pero a n' aquell subjecte, val mes no dedicarli ni una sola paraula. Fora donarli massa importancia. — 39. Gil Barebatxer: Efectivament, no ho vaig rebre. Publicarem la xarada. — 40. Pepet Panxeta: De vosté, 'l gergolich primer. — 41. J. Sunab: Lo vers onzè de la primera es molt rípiós; l' altre treball no m'agrada. — 42. R. Ladeloba: No es *Nofra*, sino *Nofre*. — 43. Un taper ampurdonés: No va. — 44. Andreuher dels Conells: La 2.^a remesa, no serveix. — 45. Ricart Pujol: Lo de vosté, tampoch. — 46. Lluís Jové: Id. — 47. J. O. Aguila: Està bé.

Próximament surtirá á llum

PLANYS D' UN PEGATAYRE

Monólech en vers, original del festiu escriptor

NOY DE LA PEGA

profusament il·lustrat per lo reputat artista

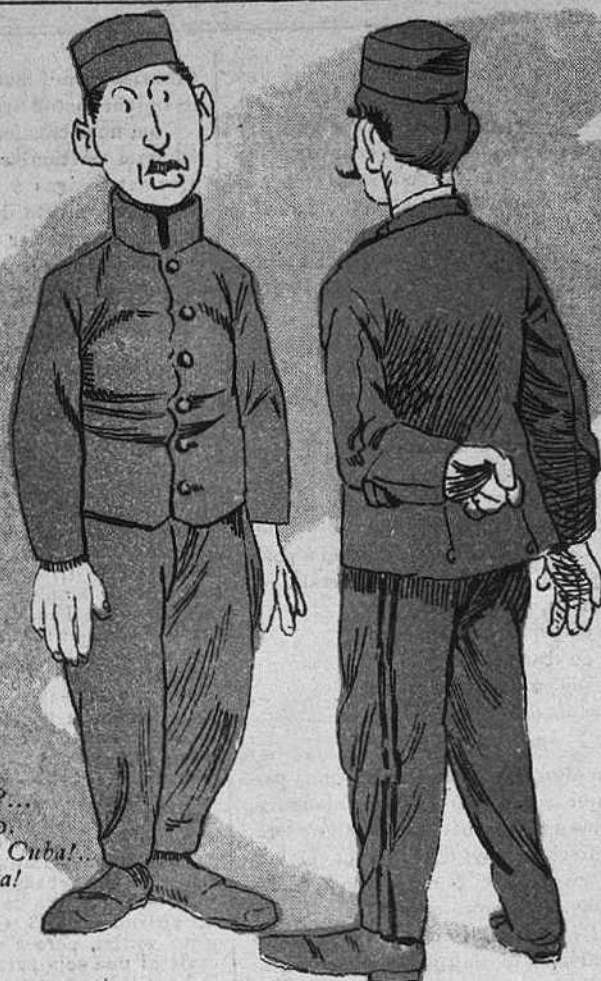
J. LLOPART

Preu: 2 RALS

Los Srs. Corresponsals, poden preparar sos pedidos.

Desquento ó Comissió, lo de costum.

VARIETATS



—¿Que edad tienes, muchacho?...
—Catorze anys... per servirlo.
—¡Otra que Dios!.. ¡Maldita Cuba!
Si me traerán al fin niños de teta!

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Un fluido es la primera,
dugas girada es un peix,
y desxifrantho com cal,
notarás que nom d' home es.

FIDEL DELFÍ.

PROBLEMA

Descompondre lo número 550 en
quatre cantitats, que sumadas, resta-
das, multiplicadas y divididas respec-
tivamente pe '1 n.º 4, donguin resultats
iguals.

UN CALAVERA RETIRAT.

LOGOGRIFO NUMERIC

- 1 2 3 4 5 6 7 8—Carrer de Barcelona.
7 6 4 2 6 5 7—Nom de dona.
1 2 3 2 6 7— » »
7 6 5 4 7— » »
8 5 4 7— » »
7 1 7— Animal.
2 8— »

6—Consonant.

8 5—Nota musical.

2 1 7—Animal.

8 2 3 4—Poble catalá.

8 2 3 3 7—En la platja n' hi ha.

6 7 8 1 5 8—Nom d' home.

1 2 4 2 3 3 7—Animal.

7 6 7 8 4 7 8 5—Nom d' home.

8 2 1 2 3 3 2—N' hi ha casas.

6 7 8 7 3 5—Nom d' home.

7 6 4 2 6— » »

8 7 6 8—Poble catalá.

3 2 8—Color.

2 3—Mineral.

3—Consonant.

E. TORRENT Y COSTA.

GEROGLIFICH

TON VIEN TOS

LO LO

SALOMON SALMERON

RAFAEL RUTILLANT.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 407

Xarada I.—O—re—lla.

Id. II.—A—be—lla.

Creu numérica.—Ramonet.

Conversa.—Lope.

Cadena de punts.—R a l

A l l

L l i m a

M a r

A r i e s

E l a

S a l

Geroglífich.—Entre amichs tens grans
treballs.

ID A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 408

Xarada prosaica.—

Ver—si—fi—ca—de—las.

Logogrifo numérico.—Florenti.

Geroglífich.—Ab xifras se fan cantitats

Lit. Barcelonesa de RAMÓN ESTANY

6—Sant Ramon—6 = BARCELONA